

SANT MAGÍ AL MUSEU FREDERIC MARÈS

Josep Mas Segura

El setge a Barcelona de les tropes de Felip V d'Espanya del 1714 va afectar alguns temples, on al llarg de la història s'hi troba advocació a Sant Magí: Monestir de Sant Pere de les Puel·les, església de Sant Sebastià i Monestir de Sant Anton i Santa Clara. A l'estar situats prop de la muralla, foren víctimes dels bombardejos, amb sort desigual. Del monestir de Sant Pere, actualment en queda l'església amb funció de parròquia del barri. La Capella de Sant Sebastià, convertit en monestir l'any 1719, va ser enderrocat l'any 1909. El monestir de Sant Anton i Santa Clara va ser totalment destruït el 1714 per edificar-hi la Ciutadella Militar.

El monestir de Sant Pere de les Puel·les va ser fundat a la primera meitat del segle X per Sunyer i Riquilda, comtes de Barcelona. El 16 de juny de l'any 945, Guilarà, bisbe de Barcelona, va consagrar el temple. El monestir va quedar dins les muralles fetes construir pel rei Jaume I, donant nom al baluard adossat, (fou precisament en aquest baluard on caigué ferit l'11 de setembre de 1714, el conseller en cap de Barcelona Rafael de Casanova). Amb data de 24 d'agost de 1578, hi ha

una carta de pagament a l'escultor Martin Díez de Liatzasolo, per la confecció d'un retaule de fusta i la imatge de Sant Magí per aquesta església. No he sabut trobar si es conserva alguna resta d'aquest retaule o de la imatge. El 19 d'abril de 1580, s'hi constitueix en aquesta capella la Confraria de Sant Magí. La confraria hi va romandre pocs anys, al 1596 es troba a l'església de Sant Sebastià, construïda l'any 1507, on actualment hi ha la plaça Antonio López, Marqués de Comillas.

El Monestir de Sant Anton i Santa Clara va ser fundat, segons la tradició, entre l'any 1233/1234, per Agnès de Peranda d'Assís i Clara de Janua. Procedents del monestir de sant Damià d'Assís, embarcades a Ancona, van patir un naufragi, arribant a Barcelona en una barca sense remos ni veles (suposem arrossegades pel corrent marítim). La constància escrita de la fundació del convent es troba l'any 1236. El convent fou fundat sobre una capella dedicada a sant Anton, per això porta els dos noms. Tal com he dit abans, fou enderrocat totalment el 1714, juntament amb la resta de cases del barri de la Ribera que van ser enderrocades per la construcció de la Ciutadella Militar.

L'any 1719, Felip V d'Espanya va donar a la comunitat de religioses, el Palau Reial Major, on actualment hi ha el Museu Marès, el Museu d'Història de Barcelona i el Saló del Tinell. L'any 1876 s'hi establí la Confraria de Sant Magí. No he sabut trobar si a l'antic monestir hi havia alguna capella o altar de Sant Magí. El retaule barroc construït per Andreu Sala l'any 1686, fou traslladat a l'església construïda dins el Saló del Tinell i novament traslladat, l'any 1961, a l'església de Sant Vicenç de Sarrià on encara el podem admirar.

Després d'una recent visita al Museu Frederic Marès, m'he interessat per saber si a més de dos goigs que hi vaig

Sant Antoni, Sant Benet o Sant Magí?

localitzar i d'una aiguabeneitera amb una possible imatge de sant Magí, hi tenien més coses relacionades amb el nostre patró. La gratificant sorpresa ha estat en la resposta que em va donar el Sr. Ernest Ortoll (*Conservador del Gabinet del col·leccionista del Museu Frederic Marès*), el passat 7 de juliol, on per correu electrònic m'indica que: *al Museu hi ha una escultura de Sant Magí (MFM 3374).*

En un nou correu electrònic, Montserrat Torras (*Conservadora d'escultura del Museu Frederic Marès*), m'enviava aquestes, almenys per a mi, emocionants dades: *Es tracta d'una peça que es troba a la reserva i no està exposada al públic. No està tampoc inclosa als catàlegs raonats perquè és una peça que encara no ha estat estudiada a fons i la seva datació és aproximada.*

La fitxa de la peça és la següent:

Sant Magí

Segona meitat del segle XVIII -

Primera meitat del XIX

Fusta policromada

120,5 x 60 x 42,5 cm

Història: Església de Santa Clara i Monestir de Sant Benet de Montserrat. Adquirida per Frederic Marès l'any 1978.

Núm. d'inventari: MFM 3374

Comentaris: La imatge de Sant Magí (MFM 3374) va ser, cap als anys cinquanta-seixanta, reconvertida en un Sant Antoni per la comunitat de monges del monestir de Sant Benet de Montserrat. Se li va afegir una campaneta a la mà i se li va canviar l'atribució iconogràfica. Per aquesta raó figura com a Sant Antoni en el document referent a l'adquisició de la imatge que la comunitat va remetre a Frederic Marès.

Imatge de l'escultura de Sant Magí de la col·lecció del Museu Frederic Marès
© Museu Frederic Marès. Foto: Guillem F-H (MFM 3374)

Bibliografia:

- JOSEP M. MADURELL I MARIMON, *L'antiga devoció popular Barcelonina a Sant Magí*. Extracto del Boletín Arqueológico, Año LXVI - 1966. Real Sociedad Arqueológica Tarraconense. Tarragona.

- JOSEP M. MADURELL I MARIMON, *L'antiga devoció popular Barcelonina a Sant Magí*. Extracto del Boletín Arqueológico, Años LXIX-LXX - 1969-1970. Real Sociedad Arqueológica Tarraconense. Tarragona.

- JOSEP ROSELL I CAROL, *Il·lustre Confraria de Sant Magí Màrtir de Barcelona*. Tarragona. 1994,

- JOAN YEGUAS I GASSÓ, *Sobre l'escultor Martí Díez de Liatzasolo (circa 1500-1583)*. LOCVS AMOENVS 5, 2000-2001, pàg. 179 - 194

- *Monestirs urbans en temps de guerra. Sant Pere de les Puel·les i Santa Clara de Barcelona. 1691-1718*. MUHBA, Llibrets de sala, 17. 2014.

- Consultes als cercadors d'Internet.